

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ЛІТНІХ МОВНИХ ТАБОРІВ НА БАЗІ
ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
У 2014/2015 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ**

Володіння іноземними мовами є важливим інструментом для зростання конкурентоспроможності нашої держави та її європейської інтеграції. Без знання іноземних мов немає ні сучасної науки, ні вищої освіти.

У законі України «Про освіту» йдеться про позаурочну діяльність учнів як невід'ємну частину системи освіти, яка спрямовується на розвиток здібностей і талантів учнівської молоді, задоволення її інтересів і духовних запитів. Основною формою позаурочної діяльності є організовані й цілеспрямовані заняття, які проводяться у вільний від навчального процесу час для розширення знань, умінь і навичок, розвитку самостійності, індивідуальних здібностей і нахилів учнів, а також їхніх інтересів і збагачення корисного відпочинку.

Один із нестандартних підходів для забезпечення якісного навчання дітей мовам та здійснення позакласної роботи — це створення літніх таборів з іноземних мов.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 03.02.2015 № 89 «Про здійснення заходів щодо організації літніх мовних таборів», з метою якісного навчання дітей іноземним мовам у контексті європейської інтеграції України, наближення до європейських стандартів та популяризації вивчення іноземних мов серед українських школярів на базі загальноосвітніх навчальних закладів у літній період Міністерство освіти і науки України ініціює великий загальнонаціональний проект літніх мовних таборів.

Створення літніх мовних таборів ні в якому разі не є обов'язковим для кожної школи, адже важливою є не кількість, а якість таких заходів. (!)

Вивчення іноземних мов не повинно перетворюватися на продовження навчального процесу. (!)

ОСНОВНИМИ ПРИНЦИПАМИ діяльності літнього мовного табору є:

- принцип зв'язку навчання з життям;
- принцип комунікативної активності учнів;
- принцип зв'язку позакласної роботи з уроками іноземної мови.

МЕТА створення літніх мовних таборів – створити відповідне мовне середовище та умови для заохочення учнів до вивчення іноземних мов.

ЗАВДАННЯ літніх мовних таборів:

➤ підвищити рівень володіння іноземними мовами учнів загальноосвітніх навчальних закладів, зацікавити дітей, сприяти самостійній

підготовці учнів удома, започаткувати моду на вивчення іноземних мов в Україні, привернути увагу суспільства до цієї теми;

- допомагати школярам здобувати необхідні мовні навички та непомітно долати мовний бар'єр;
- удосконалювати усне (розмовне) мовлення дитини;
- поєднати навчання із захоплюючим відпочинком;
- створити мотивацію для подальшого удосконалення англійської, німецької чи французької мов.

ТЕРМІН ПРОВЕДЕННЯ літніх мовних таборів

Літній мовний табір пропонується організувати на базі загальноосвітніх навчальних закладів у червні. Заклад самостійно обирає термін проведення мовних таборів: протягом двох або трьох тижнів.

КАДРОВИЙ СКЛАД літніх мовних таборів

Цей проект ґрунтується на волонтерських засадах. Саме тому надважливим є залучення якомога більшої кількості волонтерів, котрі володіють англійською, німецької або французькою мовами та зможуть присвятити від двох до трьох тижнів свого часу школі. Волонтерами можуть стати як громадяни України, так і іноземці. Вони повинні заздалегідь погодити з обраною школою початок волонтерської діяльності та визначити термін перебування в закладі.

Оскільки проект, на жаль, не передбачає державного фінансування, очікується, що волонтер самостійно організує свій під'їзд до школи (у разі, якщо це буде інше місто, ніж місто проживання волонтера). Питання поселення може бути вирішено спільно зі школою та органами управління освітою у кожному конкретному районі.

Працювати в мовних таборах можуть учителі шкіл, викладачі вищих навчальних закладів, недавні випускники вищих навчальних закладів, носії мови, які перебувають у Харкові та області, студенти, люди різного віку і професій, які володіють однією або декількома іноземними мовами.

Кураторами груп таборів можуть бути вчителі, які атестуються на присвоєння вищої категорії / педагогічного звання, вчителі-методисти, старші вчителі. Крім того бажано залучати молодих вчителів-волонтерів, студентів старших курсів Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, Харківської гуманітарно-педагогічної академії та інших ВУЗів.

УЧАСНИКИ літніх мовних таборів

За власним бажанням та на підставі заяви від батьків учасниками літніх мовних таборів мають бути учні загальноосвітніх навчальних закладів з різним рівнем знань іноземної мови.

Бажано залучати до мовних таборів учнів, які мають низький та середній рівні володіння іноземною мовою та недостатню мотивацію до оволодіння нею.

СТРУКТУРА літніх мовних таборів

Структурування діяльності літніх мовних таборів може здійснюватися за віком або за рівнем володіння мовою. Учні можна об'єднати в групи на розсуд волонтерів та вчителів залежно від їхнього віку, інтересів або рівня знань іноземної мови. З урахуванням цього іншомовна діяльність школярів ведеться за різними напрямками. Така система дозволяє дитині відчувати себе комфортно в групі однолітків, які відповідають її рівню.

Типи літніх мовних таборів

Оздоровчі табори, в яких учні перебувають після закінчення навчального року, пропонується трансформувати в літні школи вивчення іноземних мов. Літні мовні табори створюються під час літніх канікул, коли школярі потребують відпочинку, тому не можна перетворювати роботу табору на продовження навчання. Слід розмежувати поняття «мовний табір» та «пришкільний оздоровчий табір». Навчальні заклади використовують різні форми роботи по закінченню навчального року. Ними можуть бути і шкільна практика, і оздоровчі табори, і екскурсійна діяльність тощо.

У Харківській області пропонується організувати літні мовні табори за одним із трьох запропонованих типів:

➤ **I тип** – літній мовний табір з повною зайнятістю учнів. Створюється мовний табір окремо від пришкільного оздоровчого, який повинен мати свою програму та розпорядок дня. Орієнтовний час роботи мовного табору – з **9.00 до 16.00**.

У програмі проведення мовного табору повинно враховувати вільний особистий час для учасників табору, сніданок та обідню перерву, які забезпечує навчальний заклад, де організовано табір.

➤ **II тип** – літній мовний табір з частковою зайнятістю учнів. Створюється мовний табір окремо від пришкільного оздоровчого, який повинен мати свою програму та розпорядок дня. Орієнтовний час роботи мовного табору – з **9.00 до 13.00**. Для такого типу мовних таборів сніданок та обід не передбачаються.

➤ **III тип** – на базі пришкільного оздоровчого табору створюється декілька або одна група школярів (залежно від кількості бажаючих), які хочуть підвищити свій рівень знань з іноземної мови. У такому випадку мовна школа розглядається як форма роботи пришкільного літнього оздоровчого табору. Діти проводять час у таборі за окремо складеною волонтерами та вчителями програмою щодо опанування іноземної мови, але розпорядок дня таких груп підпорядковується розпорядку пришкільного табору. Інші діти, як і раніше, відвідуватимуть звичайні пришкільні табори.

Також можна у районах (містах) Харківської області та м. Харкова організовувати «кущові» літні мовні табори за однією з трьох форм, участь у роботі яких зможуть взяти також учні з різних навчальних закладів.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ УМОВИ ДЛЯ ВІДКРИТТЯ ТАБОРУ

Для того щоб усі плюси перебування дитини в мовному таборі спрацювали, необхідно зробити правильний вибір місця проведення. Крім з'ясування особливостей школи, де знаходиться табір, програми навчання, запропонованої в ньому, необхідно звернути увагу на кілька важливих моментів, таких як:

- особливості інфраструктури табору (майданчики для масових заходів, комп'ютери, доступ до мережі Інтернет тощо);
- режим дня, передбачений у таборі (наявність вільного особистого часу);
- кількість дітей у групі й кількість волонтерів і педагогів-наставників (традиційно для мовних таборів 1 куратор на 10 дітей);
- кількість занять на день, компетентність волонтерського і педагогічного складу, присутність у таборі носіїв мови.

ЗМІСТОВЕ НАПОВНЕННЯ літніх мовних таборів

Літні табори з іноземних мов покликані спонукати школярів практично застосовувати знання з однієї або декількох мов, отриманих протягом навчального року.

Програма літніх мовних таборів повинна передбачати диференційований підхід при роботі з школярами. Участь у мовному таборі допоможе дітям розкрити свої таланти та отримати досвід спілкування іноземною мовою. При цьому знання дитини не повинні оцінюватися як у школі, тоді дитина буде сприймати навчання як гру. Саме через таку діяльність діти істотно розширюють свій кругозір і набувають мовленнєві та комунікативні навички.

У таборах діти повинні мати можливість спілкуватися іноземними мовами та застосовувати їх у різних формах діяльності (в ігрових та концертних програмах, спортивних змаганнях, театральних виставах, тощо).

Щодо змісту роботи з учнями, то можна обрати різні **тематичні напрями**:

- Фестивалі та свята країн, мова яких вивчається.
- Графіті: мистецтво чи хуліганство?
- Природні катастрофи та їх вплив на людство.
- Соціальні явища: стереотипи та забобони.
- Харківщинознавство: традиції та культурна спадщина.
- Здоровий спосіб життя – екологічна культура особистості.
- Молодіжні течії країн, мова яких вивчається та України.
- Свята та традиції країн, мова яких вивчається та України.

– Екологія рідного краю та інші.

Варіанти формату мовних таборів: Модні покази, квести, кулінарні майстер-класи, бізнес-дні, презентації екологічних проектів, дні караоке, настільні ігри, тематичні вечірки і шоу талантів іноземною, знімальні майданчики, студія мистецтв, дискусійні клуби, театральні студії, перегляд і обговорення фільмів іноземною мовою. виконання пісень, екскурсії містом, робота над конкретним проектом, тематику якого обирають самі школярі.

Діти повинні дізнаватися чимало нового про мовні особливості кожної іншомовної країни, про її вимову, акцент, діалекти, отримувати нові навички командної взаємодії.

Ідеально розроблена програма табору вважається така, у якій сплановано постійне спілкування дітей однією або двома іноземними мовами протягом усього часу перебування у мовному таборі.

Важливо, щоб організатори табору не задавали учням жодних домашніх завдань та не оцінювали знання дітей. Командна робота й спільні проекти, творча діяльність під супроводом педагогів та волонтерів – головне у створенні такої школи.

Зразок чотиритижневої програми роботи літнього мовного табору для дітей віком від 7 до 13 років можна знайти за посиланням:

http://sg-club.com.ua/sites/default/files/Summer_Camp_for_site.pdf (додаток на 2 арк. в 1 прим.).

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Літні мовні табори покликані спонукати школярів практично застосовувати знання іноземних мов, отриманих протягом навчального року.

Таким чином, у літньому мовному таборі учні зможуть:

- отримати мотивацію для подальшого удосконалення іноземної мови;
- підвищити рівень мовної та мовленнєвої компетенцій;
- набути навичок усного мовлення, досвіду комунікативного спілкування;
- подолати мовний бар'єр;
- навчитися реагувати належним чином в різних соціальних ситуаціях;
- застосовувати критичне мислення у нестандартних ситуаціях;
- аналізувати інформацію з різних джерел;
- опанувати навички міжособистісної взаємодії та роботи в колективі;
- сформувати полікультурну компетенцію (бути шанобливими до інших, приймати думки, права і почуття інших людей, бути толерантними);
- сформувати комунікативну компетенцію (встановлювати контакт та зв'язки з іншими людьми, щоб мати можливість ефективно спілкуватися).

**Список ресурсних центрів
щодо організації та проведення літніх мовних таборів**

Міністерство освіти і науки України	http://mon.gov.ua/activity/litni-movni-tabori/
Корпус миру в Україні	http://ukrainian.ukraine.usembassy.gov/uk/peace-corps.html Контактна інформація: Тамара Придатко, директор Проекту Освіта Корпусу Миру США в Україні. Тел.: (044)391-66-26; (044)391-66-20; факс: (044) 391-66-21; моб: + 038 050-331-12-38 tprvdatko@peacecorps.gov Тетяна Гайдук, керівник Проекту «Викладання англійської мови як іноземної» Корпусу Миру США в Україні тел.: (044)391-66-27; моб.: 050 357- 44-13 tgkiduk@peacecorps.gov
Британська Рада в Україні	http://www.britishcouncil.org.ua/
Видавництво «Макміллан Ед'юкейшн»	http://www.macmillanenglish.com/life-skills/resources/
Видавництво «Пірсон» (Велика Британія)	Директор представництва Марина Павлівна Малигіна marina.malygina@pearson.com.ua (тел. +38 0 67 4 41 - 5 3 - 2 1) Директор (Дінтернал) Альона Анатоліївна Зарахович zara@internal.com.ua (тел. + 3 8 0 5 0 3 5 3 - 7 9 - 3 7) .
Видавництво «Оксфорд Юніверсіті Прес»	Anna Morris Area Manager Oxford University Press Ukraine Vul. Volodymyrska, 69, office 321 Kyiv 01033, Ukraine Tel +380 44 287 4734 Fax +380 44 2542955 Anna.Morris@oup.com www.oup.com/elt
«Європейська волонтерська служба»	залучення носіїв англійської мови в англійськомовних таборах http://europa-orient.de/ru/programme/evs.html Контактна особа — Ірина Боднар тел.: (099) 244-37-79

Київська недержавна організація «Альтернатива-В»	http://www.alternative-v.com.ua/ http://www.alternative-v.com.ua/ua/about/ Контактна особа — Ірина Боднар, тел.: (099) 244-37-79
Експертна група Cambridge English	Любов Залюбовська роб. (044) 599 32 28 моб. (067) 537 38 41 Izaliubovska@cambridge.org Дарина Сіжук роб. (044) 599 32 28 моб. (066) 062 28 20 Sizhuk.D@cambridgeenglish.org
«Спілка форум»	http://new.union-forum.org/pro-nas.html
Goethe-Institut в Україні	https://www.goethe.de/de/spr/unt/kum.html
Видавництво «Hueber»	http://www.hueber.de/seite/downloads_daf
Schulen: Partner der Zukunft	http://www.pasch-net.de/pas/cls/leh/unt/deindex.htm

Назарко,
Булгакова, 731-12-34